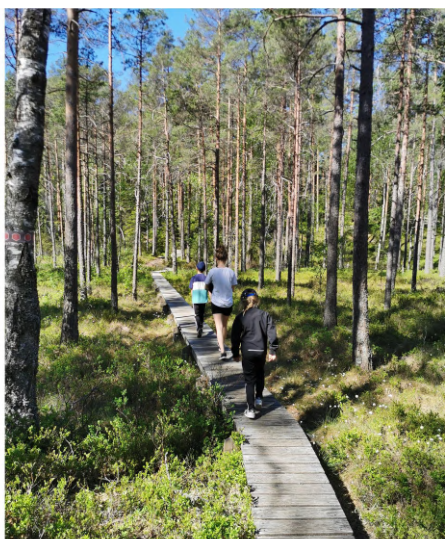
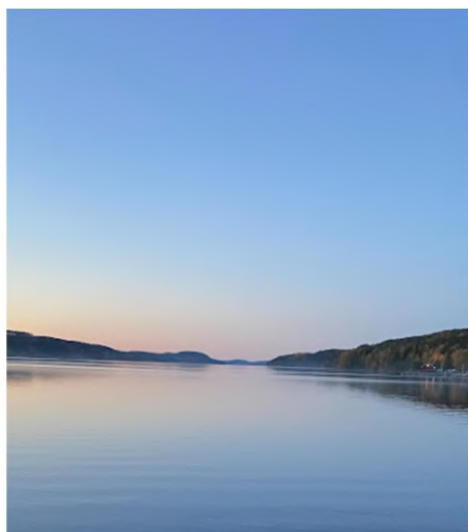

KOMMUNPLAN

DALS-EDS KOMMUN

2022-2024

Antagen av KF 2021-11-09 § 82

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE.....	3
2	FÖRUTSÄTTNINGAR/OMVÄRLDSANALYS	4
3	FINANSIELLA MÅL OCH BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR	9
3.1	KOMMUNENS UTVECKLING	9
3.1.1	RESURSFÖRDELNING	9
3.1.2	INTERNRÄNTA.....	13
3.1.3	PERSONALOMKOSTNADSPÅSLAG (PO)	14
3.2	PERSONAL- OCH LÖNEPOLITIK.....	14
3.3	FINANSIELL ANALYS	15
3.4	FINANSIELLA NYCKELTAL.....	21
3.5	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH BALANSKRAVSUTREDNING MED RESULTATUTJÄMNINGSRESERV.....	22
4	GRUNDUPPDRAG	27
4.1	SAMHÄLLSUTVECKLING & VÄLFÄRDSTJÄNSTER.....	27
4.2	STYRNING OCH LEDNING.....	27
5	UTVECKLINGSOMRÅDEN	29
5.1	KOMMUNENS VISION	29
5.2	KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE UTVECKLINGSMÅL.....	29
5.2.1	KOMPETENS.....	29
5.2.2	DEMOKRATI.....	30
5.2.3	PLATS.....	31
5.2.4	MILJÖ.....	32
6	BILAGA 1 FINANSIELLA RAPPORTER	33
6.1	DRIFTBUDGET.....	33
6.2	INVESTERINGSBUDGET	34
6.3	RESULTATBUDGET	35
6.4	FINANSIERINGSBUDGET	36
6.5	BALANSBUDGET.....	37

1 KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Arbetet med att ta fram årets förslag till Kommunplan har känts bättre än på länge. Jag tycker att vi nu har fått till en fungerande process som i hög grad är baserad på analys och dialog och där uppföljning under innevarande år kanske är den allra viktigaste delen. Att nämnder och styrelse i årets budgetremiss känner sig nöjda med både process och tilldelning stärker mina antaganden. Stort tack till alla er som bidragit med att vässa vårt arbete!

Ser man till de ekonomiska förutsättningarna så ser det ju också bättre ut. Vi befinner oss fortfarande i en mycket osäker tid dominerad av corona pandemin där det varit svårt att förutsäga utvecklingen. Nu tycks dock den ekonomiska återhämtningen gå fortare än vad någon anat, mycket tack vare omfattande stimulanser. Lokalt har vi bland annat de lägsta siffrorna för arbetslöshet sedan 2008.

I förslaget till Kommunplan kan vi konstatera ganska kraftigt ökade intäkter vilket består av både uppreviderade skatteintäkter och generella bidrag. Samtidigt vill jag hävda att vi nu i Dals-Eds kommun börjar skörda frukterna av vårt strävsamma arbete med Långsiktig ekonomi och verksamhet, LEV. Detta tillsammans har gett oss möjligheten att lägga ett budgetförslag som är något mer offensivt och som också avlastar nämnder och styrelse i deras arbete med att långsiktigt minska sina nettokostnader, samtidigt som vi har ett resultat i den nivå där den bör vara.

Trots detta lite ljusare läge vill jag höja ett varningens finger och mana till att vi inte slår oss till ro. Som alltid finns det osäkerheter i ett budgetförslag och vi vet att verkligheten snabbt kan förändras. Dessutom behöver vi fortsatt ha fokus på att totalt sett kunna minska våra nettokostnader. Runt hörnet vet vi att den offentliga sektorn står inför stora utmaningar när det gäller att få intäkterna att matcha utgifterna, bl.a utifrån demografiska förändringar.

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) lyfter i sin senaste Ekonomirapport tre viktiga strukturåtgärder för att gagna den långsiktiga ekonomin. 1. få personer som står långt från arbetsmarknaden i arbete, 2. att genomföra klimatrelaterade investeringar och 3. att ställa om välfärden med hjälp av digitalisering och modern teknik.

Detta är utmaningar väl värda att begrunda och bör enligt mig fungera som vägledning även för Dals-Eds kommun de kommande åren.

Martin Carling

Kommunstyrelsens ordförande

2 FÖRUTSÄTTNINGAR/OMVÄRLDSANALYS

ÖVERGRIPANDE FÖRUTSÄTTNINGAR OCH UTMANINGAR

Snabb ekonomisk återhämtning tack vare omfattande stimulanser

Pandemin är långt ifrån över och det är svårt att överblicka dess långsiktiga konsekvenser. I västvärldens länder har omfattande insatser genomförts för att dämpa pandemins påverkan på ekonomin. Regeringar har sjösatt omfattande krisåtgärder och bedrivit en expansiv finanspolitik. Så även i Sverige, där de omfattande stimulanserna har ökat den offentliga sektorns skuld. Trots det minskar skulden som andel av BNP i år, tack vare stark BNP-tillväxten och låga räntor. Även kommande år räknar SKR med att skulden som andel av BNP minskar, från 37 procent 2021 till 29 procent av BNP 2025.

SKR prognostiserar ökad efterfrågetillväxt 2021–2022, med en ökning av BNP på 4,4 respektive 3,6 procent, vilket kommer att lyfta Sverige ur lågkonjunkturen. Antalet sysselsatta personer ökar, och frånvaron minskar, vilket bedöms bidra till att skatteunderlaget ökar med över 4 procent både 2021 och 2022. Vändningen i ekonomin har gått snabbt, mycket tack vare stimulanserna i Sverige och omvärlden och det är lätt att glömma hur djupt fallet i BNP var. Så ser man till den sammanlagda BNP-förändringen i Sverige mellan 2019 och 2021 pekar prognosen på en ökning på blygsamma 1,5 procent på två år, något som är mycket lågt i ett historiskt perspektiv. Det gör att det också är naturligt att vänta sig en tydlig försvagning av arbetsmarknaden.

Trots sysselsättningsuppgången efter pandemins första fas ligger antalet arbetade timmar för andra kvartalet i år 2 procent lägre än kvartalet före pandemin. Det råder därmed ingen tvekan om att Sverige fortfarande befinner sig i en lågkonjunktur. Inte förrän i mitten av 2023 antas timgapet i svensk ekonomi slutas, vilket innebär att de faktiskt

arbetade timmarna når upp till de potentiellt beräknade timmarna, motsvande en normalkonjunktur.

Återhämtningen i produktionen har skett med en betydligt lägre relativ arbetsinsats än före krisen. Arbetsproduktiviteten har därmed stigit markant. En minskning av korttidspermitteringar liksom sjunkande frånvaro kommer att öka medelarbetstiden framöver, vilket dämpar uppgången i antalet sysselsatta. Att arbetslösheten ökat sedan krisen slog till innebär också att konkurrensen om jobben blir hårdare. Åtgärder för att få ner långtidsarbetslösheten bland utsatta grupper på arbetsmarknaden blir därför extra viktiga.

Från stimulanser till åtgärder som bygger struktur som är långsiktigt hållbar

När svensk konjunktur nu stärks är det viktigt att gå från efterfrågestimulans till strukturåtgärder som gagnar den långsiktiga ekonomin. Det handlar särskilt om tre områden;

1. få personer som står långt från arbetsmarknaden i arbete,
2. att genomföra klimatrelaterade investeringar och
3. att ställa om välfärden med hjälp av digitalisering och modern teknik.

Källa: SKR, Ekonomirapporten, oktober 2021

10 trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget

Den 20 oktober presenterade SKR en uppdatering av det material som togs fram 2010 tillsammans med Kairos Future och ett 30-tal representanter från kommuner, regioner samt sakkunniga på SKR. Rapporten har namnet Vägval för framtiden 4 - TRENDER SOM PÅVERKAR DET KOMMUNALA OCH REGIONALA UPPDRAGET FRAM EMOT 2030, och tar sin utgångspunkt i de fem övergripande områden som SKR definierat – globalisering, demografi, klimat, teknik och värderingar.

Analysen lyfter fram tio trender som kan komma att få stor betydelse för det kommunala och det regionala uppdraget. Det handlar om:

- Ökat behov av livslångt lärande
- Användare driver teknisk utveckling
- Nya livsmönster påverkar platsbundenhet
- Hållbarhetsarbete ger konkurrensfördelar
- Välfärdsbrottslighet slukar allt mer resurser
- Ökad polarisering och utsatthet
- Det lokala och regionala handlingsutrymmet utmanas
- Tillitens betydelse uppmärksammas allt mer
- Komplexa samhällsutmaningar kräver nya arbetssätt
- Ökad medvetenhet om samhällets sårbarhet

Källa: SKR, rapporten Vägval för framtiden, oktober 2021

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH UTMANINGAR FÖR DALSEDKommUN

Coronapandemin har skapat stor osäkerhet för många och kommunerna är inget undantag. Prognosen för kommunens största inkomstkälla, skatteintäkterna, har varit osäker. Skatteunderlagsprognoserna från Sveriges kommuner och regioner, SKR, har stegvis visat på en snabbare återhämtning av ekonomin och tillväxt att skatteunderlaget. Kommunerna har också i stor utsträckning kompenserats för ökade kostnader genom statsbidrag.

Dals-Eds kommun har dock fortsatt utmaningar inom delar av välfärdsuppdraget med verksamheter med höga nettokostnadsavvikelser. Arbetet enligt strategin för en långsiktigt hållbar ekonomi

och verksamhet, LEV, behöver fortsätta. Under resterande delen av år 2021 och 2022 kommer fokus bland annat att ligga på utveckling av tillitsskapande ledarskap, aktivt medarbetarskap och arbetsmiljöfrågor. Verksamheterna arbetar vidare med analyser och digitaliseringen behöver fortsätta med utökad tillämpning och användarkunskap i befintliga verksamhetssystem och en förbättrad informationssäkerhet samt systemförvaltning. Även om Coronarestriktionerna nu har släppts kommer pandemin att fortsätta påverka vårt arbete framöver. När vi har landat i Post-Corona-läge kommer vi att genomföra en utvärdering kring hur det gick och vad vi tar med oss för lärdomar från arbetet i pandemin.

NÄRINGSLIV & ARBETSMARKNAD

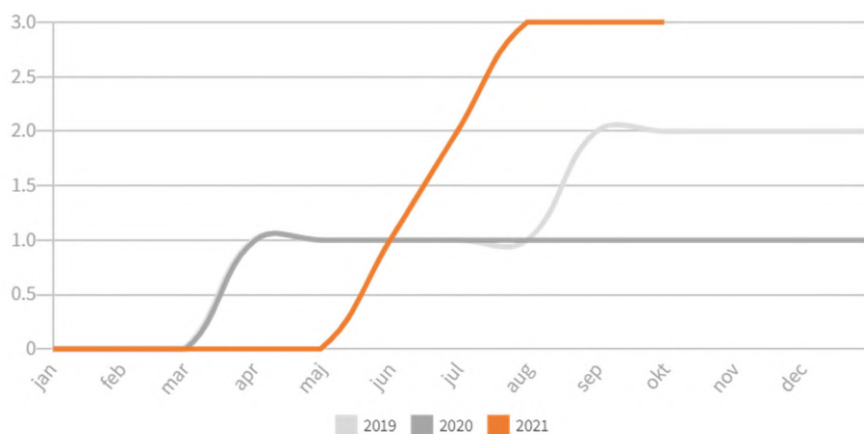
Näringsliv

Regeringens stödpaket kopplat till pandemin har varit oerhört värdefulla för många företag i Dals-Eds kommun för att klara sina verksamheter. Särskilt påtagligt har det varit inom besöksnäringen även om en viss återhämtning skedde under sommaren. Branscher som gynnades under pandemin är handel och tjänster inom bygg & trä, handelsträdgårdar, produkter inom hus &

hem, näthandel och kapitalvaror som bilar, båtar m.m.

Statistiken över antalet registrerade konkurser visar en ökning från 1 under januari-september 2020 till 3 under januari-september 2021. Hur mycket belastningen från pandemin har påverkat i just dessa konkurser är inte klart.

Antalet företagskonkurser i Dals-Eds kommun

Källa: AB Syna

Arbetsmarknad

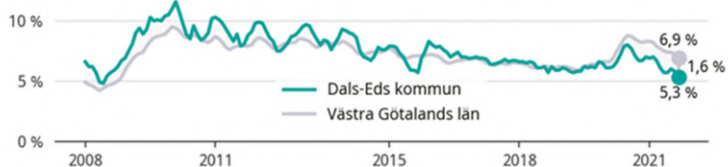
Under september rapporterade Dals-Ed en total arbetslöshet på 5,3 procent, en minskning jämfört med september i fjol med -1,8 procentenheter. Noteringen är den lägsta sedan juni 2008. Arbetslösheten sjunker betydligt i hela länet. Antalet arbetssökande personer var 112 av 2 113 invånare i åldern 16

till 64 år, vilket är 40 färre än i september 2020.

Ungdomsarbetslösheten i Dals-Eds kommun (18-24 år) har återgått till mer normala nivåer, 6,2 procent, efter den kraftiga ökningen i fjol upp till 11,8 procent. Genomsnittet i länet är 8,9 procent.

Lägre arbetslöshet i Dals-Ed än i Västra Götaland

Arbetsökande som andel av den registerbaserade arbetskraften månad för månad.

Källa: Arbetsförmedlingen

Newsworthy

Lägre ungdomsarbetslöshet i Dals-Ed än i Västra Götaland

Arbetsökande som andel av den registerbaserade arbetskraften månad för månad.

Källa: Arbetsförmedlingen

Newsworthy

BEFOLKNINGSPROGNOS

Företaget Statisticon har tillsammans med kommunen tagit fram en långtidsprognos över befolkningsutvecklingen i kommunen. Beräkningarna för prognosperioden 2019 - 2029 visade att folkmängden i Dals-Eds kommun förväntas minska med 151 invånare

under perioden och landa på 4 662 personer år 2029.

Tabellerna nedan visar folkmängden fördelad per åldersgrupp samt könsfördelning åren 2016-2020.

Folkmängd Dals-Ed 31 december

Ålder	2016	2017	2018	2019	2020
0-4	242	232	224	228	218
5-9	247	249	275	264	257
10-14	273	269	263	265	267
15-19	252	241	261	262	257
20-24	260	264	260	256	242
25-44	1 048	1 047	1 065	1 059	1 036
45-64	1 186	1 163	1 151	1 160	1 160
65 -	1 269	1 298	1 307	1 319	1 324
Summa	4 777	4 763	4 806	4 813	4 761

Kön	2016	2017	2018	2019	2020
Män	2 492	2 489	2 513	2 518	2 495
Kvinnor	2 285	2 274	2 293	2 295	2 266
Summa	4 777	4 763	4 806	4 813	4 761

BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN UNDER PERIODEN 2019-2029

Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 6 personer per år och födelsenettot -21 personer per år. Totalt ger detta en förändring med -15 personer per år. Antalet inflyttade beräknas bli i genomsnitt 243 personer per år medan antalet utflyttade skattas till 237 personer. Detta ger ett årligt flyttnetto på 6 personer för varje år under prognosperioden. Antalet barn som föds förväntas vara 40 per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 61 personer. Detta medför en befolkningsförändring med -21 personer per år i snitt. Åldersgruppen 0-19 år och 20-64 år beräknas båda ha minskat med 6% fram till 2029, medan grupp 65+ beräknas öka med 5%.

Beräkningarna i budget 2022, plan 2023-2024 bygger på ett invånarantal enligt tabellen nedan.

Befolkningsprognos	2022	2023	2024
Antal invånare 1 nov året innan	4 770	4 757	4 742

3 FINANSIELLA MÅL & BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

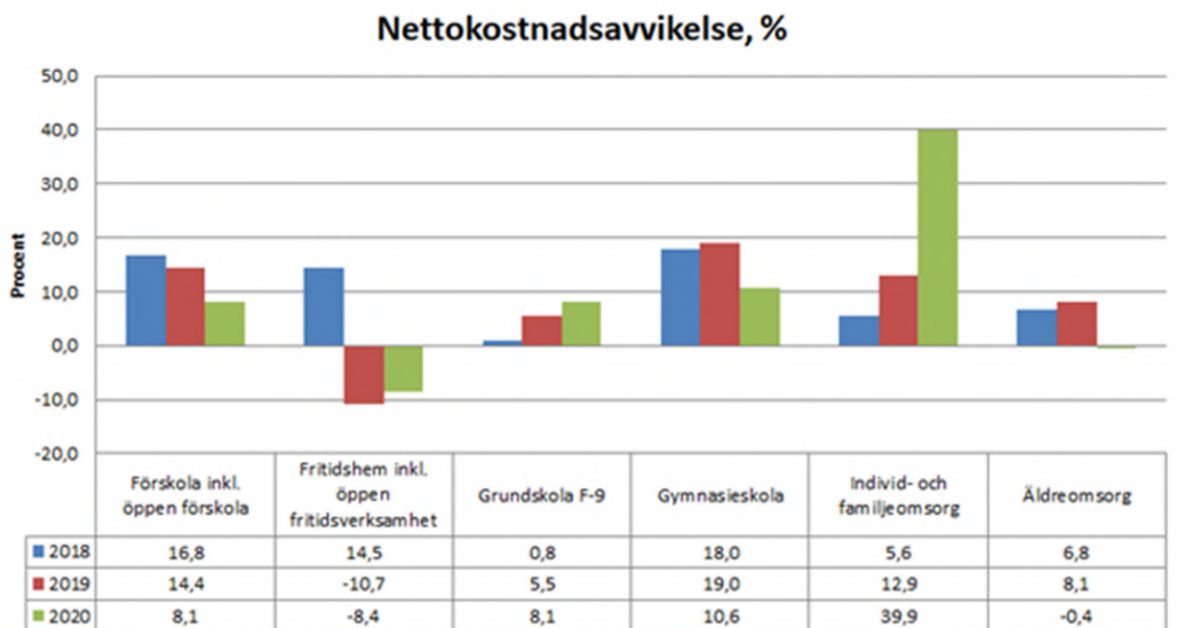
3.1 KOMMUNENS UTVECKLING

3.1.1 RESURSFÖRDELNING

REFERENSKOSTNADER

Utgångspunkten för resursfördelningen i budget 2022, plan 2023-2024 är att nämnderna bör kunna bedriva en verksamhet med resurser motsvarande referenskostnaderna. Förändringen av ramen för socialnämnden och FOKUS-nämnden baseras därför på 2020 års nettokostnadsavvikelser.

Tabellen nedan visar nettokostnadsavvikelsen, dvs. hur kommunens nettokostnader skiljer sig mot referenskostnaden, i procent. En positiv avvikelse innebär högre kostnader än referenskostnaden.

För de verksamheter som har högre nettokostnader än referenskostnad har en nyckeltalsanalys gjorts kring om det finns speciella faktorer som motiverar en högre kostnad. När det gäller gymnasiekostnader utgörs dessa framför allt av IKE (interkommunala ersättningar), skolskjutsar

och inackorderingsbidrag. Gymnasieeleverna från Dals-Eds kommun väljer i högre grad yrkesprogram vilka medför en högre kostnad än teoretiska program. Ingen justering av budgetram utifrån nettokostnadsavvikelsen föreslås därför gällande gymnasieskolan.

Tabellen nedan visar beräknad nettokostnadsavvikelse för de verksamheter där en ramförändring är aktuell.

Nettokostnadsavvikelse per verksamhet, tkr		
	Nettokostnad 2020	Nettokostnadsavvikelse
Förskola inkl. öppen förskola	19 800	-1 500
Grundskola F-9	45 900	-3 400
Totalt FOKUS-nämnden		-4 900
Individ- och familjeomsorg	27 500	-7 900
Totalt socialnämnden		-7 900

Belopp i tkr	Total nettokostnad 2020	Nettokostnads - avvikelse	Referensram	Ingående ram 2021	Ramjustering
FOKUS-nämnden	121 900	-4 900	117 000	119 100	-2 100
Socialnämnden	133 200	-7 900	125 300	125 100	+200

Utöver detta konstaterades det vid nyckeltalsanalysen för grundskolan att kommunen har haft en betydande ökning av andel grundskoleelever inskrivna i särskola det senaste året. Genomsnittet bland Sveriges

kommuner 2020 var 1,2 %. Beräknad andel i Dals-Eds 2022 2,4 %. Med anledning av detta tillskjuts FOKUS-nämnden 3 500 tkr (ingår i tabell nedan under avsnitt övriga ramförändringar)

DEMOGRAFIFÖRÄNDRINGAR

Utifrån befolkningsprognosen som visar en minskning av invånare i åldersgrupperna 1-18 år samt en ökning i åldersgrupperna 65+ under perioden har en resursfördelning

utifrån prislapp i kostnadsutjämnings för åldersgrupperna samt nyttjandegrad beräknats.

Förändring utifrån befolkningsprognos, prislappar i kostnadsutjämnings samt nyttjandegrad			
Belopp i tkr	FOKUS-nämnden	Socialnämnden	Totalt
Resurs i budget 2022	-900	1 200	300
Resurs i plan 2023	-1 700	1 200	-500
Resurs i plan 2024	-200	2 100	1 900
Summa	-2 800	4 500	1 700

INDEXUPPRÄKNING FÖR PRIS- OCH LÖNEÖKNINGAR

En uppräknig av budgetramarna är gjord utifrån SKR:s bedömningar i cirkulär 21:35 (2021-09-30) avseende prisindex för kommunal verksamhet som uppgår till följande:

%	2022	2023	2024
Personalkostnad	2,1	2,7	2,3
Övrig förbrukning	1,2	2,0	2,2
Prisindex kommunal verksamhet	2,1	2,5	2,3

Personalkostnader

Reservering har gjorts på finansförvaltningen för löneökningar åren 2022-2024 med följande belopp:

Generell pott:

2022: 2,1 % (4 212 tkr inkl PO, helårseffekt 5 616 tkr)

2023: 2,7 % (5 538 tkr inkl PO, helårseffekt 7 383 tkr)

2024: 2,3 % (4 815 tkr inkl PO, helårseffekt 6 450 tkr)

Löneprioriteringspott:

2022: 0,5 % (1 003 tkr inkl PO, helårseffekt 1 337 tkr)

2023: 0,5 % (1 025 tkr inkl PO, helårseffekt 1 367 tkr)

2024: 0,5 % (1 046 tkr inkl PO, helårseffekt 1 395 tkr)

Övrig lönepott:

2022: 0,2 % (401 tkr inkl PO, helårseffekt 535 tkr)

2023: 0,2 % (410 tkr inkl PO, helårseffekt 547 tkr)

2024: 0,2 % (441 tkr inkl PO, helårseffekt 558 tkr)

Övriga kostnader

Indexuppräknig har gjorts per nämnd/förvaltning åren 2022-2024 med följande belopp:

2022: 1,2 % (955 tkr)

2023: 2,0 % (1.611 tkr)

2024: 2,2 % (1.808 tkr)

Köp av huvudverksamhet

Indexuppräknig har gjorts per nämnd/förvaltning åren 2022-2024 med följande:

2022: 2,1 % (824 tkr)

2023: 2,5 % (1 003 tkr)

2024: 2,3 % (945 tkr)

ÖVRIGA RAMFÖRÄNDRINGAR

Tabellerna nedan visar övriga ramförändringar. Dessa baseras dels på genomförd tjänstemannaberedning och dels på de remissyttranden som inkommit från nämnderna.

Posterna som är benämnda omställningskostnader bygger på en tillfällig utökning av ram under en begränsad period för att nämnderna/förvaltningarna ska kunna

arbeta med de obalanser som bedöms kvarstå från år 2021.

Då majoriteten av de poster som ryms inom det kommunövergripande utvecklingsanslaget utgörs av funktioner som inte bedöms vara av tillfällig karaktär utfördelas dessa i ram till respektive nämnd/förvaltning där kostnaden finns från och med år 2022.

Kommunfullmäktige

Belopp i tkr	2022	2023	2024
Utökning anslag revisionen	150		
Totalt	150		

Kommunstyrelsen - Kommunledningsförvaltningen

Belopp i tkr	2022	2023	2024
Borttag tillfälligt anslag ÖP	-200		
Projekt Heltidsresan	1 128	-140	-988
Utökning anslag kommunfest	150		
Arvode KSO ej debitering Fyrbodals		200	
Campus Dalsland		250	
KF:s Utvecklingsplan	500		
Kompetensutvecklingsplan	500		
Utökning KS -oförutsett	850		
Utökning anslag överförmyndarverksamhet	170		
Utökning anslag friskvård (hela kommunen)	250		
Utökning med del av utvecklingsanslaget	2 857		
Omställningskostnad ingående obalans KLF	600	-600	
Totalt	6 805	-290	-988

Kommunstyrelsen – Samhällsbyggnadsförvaltningen

<i>Belopp i tkr</i>	2022	2023	2024
Kompensation för ökade elnätskostnader verksamhetslokaler 2022	600		
Engångskostnader eftersatt underhåll ÄO 2022-2023	1 000		-1 000
HLR Räddningstjänsten, STIM, RAKEL	97		
Trädvårdsplan	50		
Konstgräsplan	187		
Utökning med del av utvecklingsanslaget	835		
Totalt	2 769	0	-1 000

Socialnämnden

<i>Belopp i tkr</i>	2022	2023	2024
Utökning med del av utvecklingsanslaget	900		
Omställningskostnad IFO	6 000	-3 000	-3 000
Totalt	6 900	-3 000	-3 000

FOKUS-nämnden

<i>Belopp i tkr</i>	2022	2023	2024
Ökade behov särskola	3 500		
Utökning med del av utvecklingsanslaget	450		
Omställningskostnad förskolan	330	-330	
Omställningskostnad grundskolan	950	-500	-450
Omställningskostnad Utsikten	2 500	-800	-1 700
Totalt	7 730	-1 630	-2 150

3.1.2 INTERNRÄNTA

Internräntan för kommunsektorn bygger på sektorns egna upplåningskostnader.

Internräntan för år 2022 fastställs till 1,00 procent. Det är en sänkning med 0,25 procentenheter jämfört med internräntan avseende år 2021.

Huvudkällan angående sektorns egna upplåningskostnader är Kommuninvests skulddatabas, KI Finans. Analysen visar att de

lån som omsätts idag ersätts med lån till lägre ränta. Detta innebär att den genomsnittliga upplåningskostnaden inte ökar, trots att förväntningarna på marknadsräntan innebär en viss uppgång.

Internräntan ändras enbart i kvarts procentenheter. Internränta för aktuellt år tas fram av SKR:s internräntekommitté i februari året innan.

3.1.3 PERSONALOMKOSTNADSPÅSLAG (PO)

Det rekommenderade personalomkostnadspåslaget (PO) uppgår för år 2022 till 39,75 procent vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med år 2021. Utifrån fortsatt höga kostnader för förmånsbestämd pension så ligger påslaget kvar på 40,15 procent för år 2022. PO utgör en lättadministrerad och schablonmässig beräkning för

internredovisning.

Personalomkostnadspåslaget är en intern kostnad för verksamheterna och en intern intäkt under kommunens finansförvaltning. Detta finansierar sedan kommunens kostnader för arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt nyintjänad pension inklusive löneskatt.

3.2 PERSONAL- OCH LÖNEPOLITIK

Dals-Eds kommuns lönepolitik grundas i lag och centrala avtal som gäller mellan SKR och de centrala fackliga organisationerna.

Utifrån kommunens lönepolicy ska Dals-Eds lönepolitik sträva mot att utveckla kvalitet, produktivitet och effektivitet i våra verksamheter samt bidra till att bibehålla och rekrytera kompetent personal. Vidare ska lönen spegla medarbetarens sätt att uppfylla arbetets krav och stimulera till förbättringar och kvalitet i verksamheterna. Dals-Eds lönepolitik bör därmed vara under ständig utveckling och anpassas till förändringar i organisationen och omvärlden, då det framgent kommer att finnas ökade rekryteringsbehov bland annat inom vården, omsorgen samt i förskolan och skolan.

Utifrån SKR:s prognoser gällande prisindex för

kommunal verksamhet som bland annat anger utvecklingen av arbetskraftskostnader för respektive år framgår i bedömningen 2021-09-30 att prognosen är 2,1 % för 2022, 2,7 % för 2023, samt 2,3 % för 2024. Prognosen grundas dock inte i Dals-Eds kommuns lokala lönebildning eller struktur.

Inför löneöversyn 2022 är utgångsläget respektive avtals utfall, utöver detta avsätts en pott för tillkommande prioriteringar i syfte att skapa förutsättningar för att hantera snedsitsar samt prioritera specifika grupper, totalt avsätts 5,6 mkr år 2022, 7,0 mkr år 2023 samt 6,3 mkr år 2024 inklusive personalomkostnadspåslag för att hantera samtliga delar i lönerevisionen.

3.3 FINANSIELL ANALYS

Dals-Eds kommun budgeterar ett resultat för 2022 på 11,1 mkr. Relateras kommunens budgeterade resultat till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag beräknas kommunens resultat hamna på 3,1 %. Resultaten under 2023 och 2024 har budgeterats till 3,3 % respektive 2,8 %.

Dals-Eds kommuns totala bruttoinvesteringar beräknas under 2022 uppgå till 55,4 mkr, vilket är en ökning jämfört med innevarande år och beror huvudsakligen på förskjutningar i planerad investering av om- och nybyggnation av skolrestaurangen på Haga. Totalt under perioden 2022-2024 beräknas kommunen

investera totalt brutto för 92,5 mkr.

Självfinansieringsgraden av investeringarna beräknas uppgå till 49 % under 2022. Detta innebär att investeringarna under 2022 inte förväntas kunna finansieras med skatteintäkter och investeringsinkomster, utan kommunen måste använda viss likviditet samt extern upplåning för att finansiera investeringarna. Under de tre åren mellan 2022 och 2024 beräknas dock självfinansieringsgraden i genomsnitt uppgå till 118 % vilket innebär att låneskulden minskar under perioden då behovet av nyupplåning är lägre samt att amortering sker enligt plan.

MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Dals-Eds kommun har beslutat i sina "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning" att god ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

De finansiella målen har beslutats av kommunfullmäktige i mars månad och de verksamhetsmässiga målen (kommunfullmäktiges utvecklingsplan) beslutas numera under första året på mandatperioden för fyra år framåt. Kommunfullmäktiges utvecklingsplan för perioden 2020-2023 fastställdes i december 2019.

RESULTAT OCH KAPACITET

Skatteunderlagsprognos

SKR:s skatteunderlagsprognos vilar på en konjunkturprognos 2021–2022 samt ett medelfristigt scenario som sträcker sig fram till 2025. Under det andra halvåret i år kommer svensk BNP att överträffa den BNP-nivå som nåddes det första kvartalet 2020, det vill säga före den ekonomiska kris som coronapandemin utlöste. BNP för helåret 2021 beräknas även överstiga BNP helåret 2019, året före pandemin. Men för att återföra konjunkturläget till det som gällde före krisen krävs en BNP-nivå som är högre än så. Den långsiktiga BNP-trenden innebär en viss årlig ökning och en återhämtning av konjunkturen förutsätter att man "tar igen den tillväxt som gått förlorad". Att BNP 2021

endast beräknas bli en dryg procent högre än 2019, medan potentiell BNP samtidigt bedöms ha stigit med drygt 3 procent (2019–2021), innebär en försvagning av konjunkturen. BNP-gapet, det vill säga skillnaden mellan potentiell och faktisk BNP, är fortfarande negativt 2021 och i SKR:s prognos kommer det vara lågkonjunktur också 2022.

För det andra kvartalet i år var antalet arbetade timmar omkring 2 procent svagare än det som gällde det första kvartalet 2020 och timgapet (skillnaden mellan faktiska och potentiella timmar) bedöms vara minus 4 procent. Den svaga BNP-utvecklingen sedan 2019 har därmed medfört en markant dämpning på arbetsmarknaden. SKR bedömer

att den fortsatta återhämtningen för sysselsättningen kommer att vara relativt sett svagare än återhämtningen för BNP. I prognosen antas att tim- och BNP-gapen sluts under den andra halvan av 2023 då den svenska ekonomin antas nå "normalkonjunktur". En tydlig nedgång i andelen arbetslösa väntas ske kommande år, givet hög efterfrågetillväxt 2021–2022, men SKR bedömer att arbetslösheten i flera år kommer att ligga högre än före krisen.

Jämfört med den samhällsekonomiska utveckling som låg till grund för föregående skatteunderlagsprognos (cirkulär 21:31 2021-08-26) är det framförallt Budgetpropositionen för 2022 (samt en ändringsbudget för 2021) som har påverkat SKR:s prognoser. Propositionsförslagen bedöms höja efterfrågan i svensk ekonomi

avsevärt.

SKR räknar nu med en skatteunderlagstillväxt som samtliga år är starkare än den utveckling som beräknades i föregående prognos (från augusti, cirkulär 21:31). Inkommande statistik över utvecklingen i år är fortsatt stark och den aviserade finanspolitiken för 2022 bidrar till att höja den ekonomiska tillväxten. Framförallt är det en höjd prognos för sysselsättningen som driver upp tillväxten i lönesumman – detta är den viktigaste revideringen. Samtidigt är olika transfereringar något uppreviderade 2022, till följd av Budgetpropositionen för 2022. Revideringarna är relativt stora för perioden som helhet; den beräknade nivån på ackumulerat skatteunderlag 2024 ligger 2,0 procentenheter högre än föregående prognos.

Skatteunderlagsprognoser					
	2020	2021	2022	2023	2024
SKR sept	2,1	4,3	4,2	3,7	3,3
SKR aug	2,1	3,7	3,6	3,4	3,1
Reg sep	2,0	4,3*	3,8*	2,8	2,8
ESV sep	2,2	3,9	3,0	3,3	3,5
Ackumulerat					
SKR sept	2,1	6,5	10,9	15,1	18,9
SKR aug	2,1	5,9	9,7	13,4	16,9
Reg sep	2,0	6,4	10,4	13,5	16,7
ESV sep	2,2	6,2	9,4	13,0	17,0

* Regeringens prognos i BP, (Reg sep i tabellen ovan) ligger till grund för de av regeringen fastställda uppräkningsfaktorerna för 2021 och 2022, som styr preliminär utbetalning av kommunal- och regionskatt 2022.

Källa: SKR, cirkulär 21:35 2021-09-30

Skatter- och generella statsbidrag					
	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Skatteintäkter	206 348	206 472	218 845	224 515	230 377
Slutavräkning 2020, korrigerig		883			
Slutavräkning 2021	-1 689	4 995			
Slutavräkning 2022			902		
Inkomstutjämningsbidrag	76 318	76 576	79 454	83 528	85 484
Kostnadsutjämnig	17 880	17 806	22 848	23 230	23 696
Regleringsbidrag/-avgift	14 246	14 211	12 002	8 504	8 382
LSS-utjämnig	12 558	12 755	12 729	12 694	12 654
Fastighetsavgift	12 972	13 008	13 210	13 210	13 210
Riktat permanent statsbidrag till äldreomsorgen	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600
Totalt	341 232	349 305	362 589	368 281	376 403
Antal invånare 1/11 året innan	4 786	4 780	4 770	4 757	4 742

Finansförvaltning	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Egna skatteintäkter	219 746	224 515	230 377
Generella statsbidrag och utjämnig	142 843	143 766	146 026
Pensioner	-26 522	-25 848	-29 501
Arbetsgivaravgifter	-76 727	-78 625	-80 121
Avtalsförsäkringar	-73	-75	-77
Internränteintäkter	3 440	3 440	3 440
Intäkt PO-påslag	98 045	100 471	102 383
Borgensavgift Edshus	550	550	500
Timlöneförändring hela kommunen	-395	-405	-415
Ränteintäkter	0	0	0
Räntekostnader	-1 500	-1 500	-1 500
Totalt finansförvaltning	359 408	366 289	371 112

Skatteintäkter och nettokostnadsutveckling

	2022	2023	2024
Skatteintäktsutveckling (%)	3,8	1,6	2,2
Nettokostnadsutveckling exkl jämförelsestörande poster (%)	3,7	1,3	2,7

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunal ekonomisk utjämning beräknas öka med 3,8 % 2022 respektive 1,6 % och 2,2 % åren 2023-2024.

Kommunen budgeterar en oförändrad

skattesats 23,21 % under perioden.

Kommunens nettokostnader beräknas öka med 3,7 % 2022 respektive 1,3 % och 2,7 % åren 2023-2024.

Årets resultat och jämförelsestörande poster

	2022	2023	2024
Årets resultat (mkr)	11,1	12,1	10,7
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster (mkr)	11,1	12,1	10,7
Årets resultat / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	3,1	3,3	2,8
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	3,1	3,3	2,8

Relateras kommunens resultat till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag beräknas kommunen under 2022 redovisa ett resultat på 3,1 %. Jämfört med resultatet 2020 är det en försämring med 1,5 procentenheter, jämfört med prognos 2021 är det en försämring med 0,2 procentenheter. Kommunen budgeterar inga

jämförelsestörande engångsposter under perioden, vilket innebär att även kommunens resultat exklusive jämförelsestörande engångsposter i förhållande till skatteintäkterna beräknas uppgå till 3,1 % respektive 3,3 % samt 2,8 % per år. Budgeten innehåller inga särskilt reserverade medel under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader.

Budgeterade investeringsvolym

	2022	2023	2024
Investeringsvolym brutto (mkr)	55,4	22,4	14,7
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster (mkr)	55,4	22,4	14,7
Investeringsvolym / skatteintäkter (%)	15,3	6,1	3,9

Dals-Eds samlade investeringsvolym beräknas under 2022 uppgå till 55,4 mkr inklusive 25,6 mkr som beräknas vara kvar från 2021. Nya investeringar står för 29,8 mkr vilket är en minskning jämfört med innevarande år och beror huvudsakligen på att den stora investeringspuckeln avseende ny- och ombyggnationer av verksamhetsfastigheter nu

har passerats. De stora investeringsbehov som nu föreligger framöver ligger framförallt inom VA-verksamheten men innebär totalt sett en lägre nivå än de senaste årens nivåer. Totalt under perioden 2021-2024 beräknas kommunen investera brutto för drygt 120 mkr.

Självfinansieringsgraden av investeringar

%	2022	2023	2024
Självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar	49	125	181

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster beräknas under 2022 uppgå till 49 %. Detta innebär att investeringarna under 2022 inte fullt ut kan finansieras med skatteintäkter och investeringsinkomster, utan kommunen måste använda viss likviditet samt extern upplåning för att finansiera investeringarna.

Kommunen har som mål att investeringar inom skattefinansierade verksamheter i grunden ska finansieras med egna medel. Undantag från detta ska endast vara möjligt vid stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. Gällande investeringar inom affärsdrivande verksamheter (VA-/Renhållning, kommersiella fastigheter och exploateringar) kan om behov föreligger finansiering ske genom extern upplåning.

Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna beräknas under perioden 2022-2024 uppgå till 118 % och följer Kommunfullmäktiges mål kring finansiering av investeringar.

RISK - KONTROLL

Soliditet

%	2022	2023	2024
Soliditet enligt balansräkningen	45	46	48
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	24	26	29

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv

riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt beräknas under 2022 uppgå till 24 %. För 2023 och 2024

beräknas den öka till 26 respektive 29 %.

Kommunfullmäktige har i de finansiella målen för 2022 angett att soliditet inte ska vara lägre än 40 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka.

Kommunalskatt

År 2021 uppgick Dals-Eds kommuns skattesats till 23,21 %. Skattesatsen har varit oförändrad de tio senaste åren. Inför 2012 skedde en skatteväxling med Regionen/Landstinget om

43 öre då ansvaret för kollektivtrafiken flyttades.

I de 49 kommunerna i Västra Götalands län varierade kommunernas skattesatser under 2021 mellan 19,96 % i Partille till 23,63 % i Munkedal. Den genomsnittliga skattesatsen i länet uppgick under 2021 till 21,79 %.

Kommunfullmäktige har i de finansiella målen för 2022 angett att skattesatsen ska vara oförändrad på nivån 23,21 procent.

Under perioden budgeteras en oförändrad skattesats på 23,21 %.

AVSLUTANDE KOMMENTAR

Budgeten för Dals-Eds kommun är upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomisk hushållning. Trots att inga inga särskilt reserverade medel har reserverats under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader kan man med lite god vilja uttrycka att samtliga sex antagna finansiella mål från Kommunfullmäktige är uppfyllda. Detta utifrån det faktum att budgetens resultatnivåer medger att en viss nivå av oförutsedda kostnader kan inrymmas utan att det får för stora konsekvenser på den ekonomiska ställningen.

Kassalikviditeten förändras under perioden från 46 % till 59 %, vilket ligger betydligt lägre än fullmäktiges mål på 70 %. Detta är dock en medveten strategi för att hålla nere låneskulden. Skulle beslutad upplåning i enlighet med övriga finansiella mål verkställas så skulle kassalikviditeten för perioden uppgå till mellan 67 % och 81 %. Samtidigt skulle det i sin tur påverka både soliditetsnivå samt nivån på låneskulden, dock inom ramen för respektive finansiella mål.

Gällande resultatnivån så ligger den på 3,1 %, 3,3 % respektive 2,8 % per år. Budgeten innehåller, som tidigare nämnt, inga särskilt reserverade medel under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader.

Kommunchefens ledningsgrupp har detta år varit en sammanhållande beredande grupp som till den politiska budgetberedningen och sedermera till nämnderna utformat ett förslag

till resursfördelning enligt nedanstående principer;

- **Referenskostnader**
Utgångspunkten för resursfördelningen i budget 2022, plan 2023-2024 är att nämnderna bör kunna bedriva en verksamhet med resurser motsvarande referenskostnaderna. För de verksamheter som har högre nettokostnader än referenskostnad har en nyckeltalsanalys gjorts kring om det finns speciella faktorer som motiverar en högre kostnad.
- **Demografiförändringar**
Utifrån befolkningsprognosen som visar en minskning av invånare i åldersgrupperna 1-18 år samt en ökning i åldersgrupperna 65+ under perioden har en resursfördelning utifrån prislapp i kostnadsutjämnings för åldersgrupperna samt nyttjandegrad beräknats.
- **Indexuppräknings för pris- och löneökningar**
En uppräknings av budgetramarna är gjord utifrån SKR:s bedömningar i cirkulär 21:35 (2021-09-30) avseende prisindex för kommunal verksamhet

- **Övriga ramförändringar**
Övriga ramförändringar som baseras dels på tjänstemannaberedningen och dels på nämnder och styrelses inkomna synpunkter på remissförslaget samt budgetberedningens slutgiltiga ställningstagande

Remissförslag till budget 2022, plan 2023-2024 skickades ut till nämnder och styrelse 2021-08-31. Nämnder och styrelse har inkommit med yttranden som sammantaget

uttrycker överlag att de är nöjda med budgetprocessen och att tilldelningen är rimlig utifrån de resonemang som har förts.

Samtidigt innebär föreslagen resurstilldelning att det krävs ett fortsatt arbete med analyser och framtagande av underlag inför beslut samt ett genomförande för att totalt sett minska nettokostnaderna.

Det upplevs dock som att det finns en rimlighet att kunna uppnå detta genom den tilldelning som föreslås tillsammans med den strategi för långsiktig hållbar ekonomi och verksamhet som kommunfullmäktige antagit.

3.4 FINANSIELLA NYCKELTAL

%	Bokslut 2020	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
RESULTAT - KAPACITET				
Skatteintäktsutveckling	8,4	3,8	1,6	2,2
Nettokostnadsutveckling exkl. jämförelsestörande poster	-0,2	3,7	1,3	2,7
Nettokostnadsandel	95,4	96,9	96,7	97,2
- Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	91,0	92,3	92,1	92,7
- Planenliga avskrivningar	4,5	4,4	4,3	4,3
- Finansnetto	-0,1	0,3	0,3	0,3
- Jämförelsestörande engångsposter	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster/ skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	4,6	3,1	3,3	2,8
Årets resultat / skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	4,6	3,1	3,3	2,8
Självfinansieringsgrad av årets nettoninvesteringar	106	49	125	181
Nettoinvesteringar / skatteintäkter	8,6	15,3	6,1	3,9
Soliditet enligt balansräkningen	42	45	46	48

Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser	18	24	26	29
Total skuld- och avsättningsgrad	58	55	54	52
-varav avsättningsgrad	3	3	3	2
-varav kortfristig skuldsättningsgrad	25	24	23	23
-varav långfristig skuldsättningsgrad	31	29	28	27
Kommunal skattesats	23,21	23,21	23,21	23,21
RISK OCH KONTROLL				
Kassalikviditet	76	46	54	59

Definitioner

Nettokostnadsandel

Löpande kostnader i % av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag

Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar

(Resultat före extraordinära poster + avskrivningar) / investeringar

Soliditet

Eget kapital / tillgångar

Kassalikviditet

(Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank) / kortfristiga skulder

3.5 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING & BALANSKRAVSUTREDNING MED RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Kommuner har sedan år 1992 enligt kommunallagen haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Under år 2000 tillkom även balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet till resultatutjämningsreserver. Samtliga dessa lagstiftningskrav ska årligen följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Inledningsvis i detta avsnitt redovisas kommunens finansiella mål för 2022 samt

riktlinjer för god ekonomisk hushållning som Kommunfullmäktige fastställde under 2013. Därefter följer en beskrivning av budgeterad balanskravsutredning med resultatutjämningsreserv (RUR) för perioden 2022-2024.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i 8:e kapitlet i kommunallagen. Kommunen ska upprätta

riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vidare ska kommunen också ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska också besluta om man vill använda sig av en resultatutjämningsreserv.

Dals-Eds kommun har fattat beslut om "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv" under 2013. Dals-Eds kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras och

däriigenom lämna över en kommun med ett oförändrat finansiellt handlingsutrymme till kommande generationer. För att kunna leva upp till detta, har kommunen beslutat om sex finansiella mål. Dessa behandlas under detta avsnitt. Redovisningen av de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning återfinns under avsnittet "Kommunens övergripande utvecklingsmål"

Kommunfullmäktige beslutade 2021-03-17 § 1 att anta nedanstående finansiella mål för år 2022.

1. Skattesatsen ska vara oförändrad på nivån 23,21 procent.

Kommunfullmäktige konstaterar att kommunens skatteuttag ligger på en hög nivå i jämförelser med riket i övrigt och har så gjort under ett antal år. Omvärldens och medborgarnas ökande krav innebär dock att fler och fler kommuner och landsting har sett sig tvungna att höja skatteuttaget under de senaste åren. Kommunfullmäktiges målsättning är därför att med befintligt skatteuttag klara de nuvarande och kommande utmaningarna med en oförändrad skattesats.

Budget 2022, plan 2023-2024 ligger i linje med målet.

2. Investeringar inom affärsdrivande verksamheter (VA-/Renhållning, kommersiella fastigheter och exploateringar) kan om behov föreligger finansieras genom extern upplåning. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå.

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen gällande de investeringar som görs inom affärsdrivande verksamheter såsom VA-, renhållning, kommersiella fastigheter och exploatering kan finansieras med externa lån då dessa i regel löper över lång tid.

Budget 2022, plan 2023-2024 ligger i linje med målet.

3. Kommunen ska inom skattefinansierade verksamheter i grunden finansiera sina investeringar med egna medel. Undantag från detta ska endast vara möjligt vid stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå.

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen i grunden inte ska finansiera sina investeringar inom skattefinansierade verksamheter med externa lån utan dessa ska finansieras med skatteintäkter. Undantag från detta ska endast vara stora och långsiktiga investeringar där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. Med stora och långsiktiga investeringar avses investeringar och investeringsbidrag som överstiger 30 mkr och har en livslängd på minst 20 år.

Måttet för att mäta detta är självfinansieringsgraden av investeringarna som mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur

innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Budget 2022, plan 2023-2024 ligger i linje med målet.

4. Kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent.

Kommunfullmäktige har satt målet att kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent, detta utifrån ett kort och medellångt finansiellt perspektiv som innebär att kommunen inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar. En kassalikviditet som uppgår till 100 procent eller mer innebär att samtliga kortfristiga skulder kan finansieras direkt med egna medel.

En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditeten förändras under perioden 2020-2024 från 76 % till 59 %, vilket innebär att nivån är lägre än fullmäktiges mål på 70 %. Detta är en medveten strategi för att hålla nere låneskulden. Skulle beslutad upplåning i enlighet med övriga finansiella mål verkställas så skulle kassalikviditeten för perioden uppgå till mellan 67 % och 81 %. Samtidigt skulle det i sin tur påverka både soliditetsnivå samt nivån på låneskulden, dock inom ramen för respektive finansiella mål.

5. Kommunens soliditet ska inte vara lägre än 40 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Kommunfullmäktige har i sitt finansiella mål ansett att kommunens soliditet långsiktigt inte ska understiga 40 procent och inte heller minska fler än tre år i rad. Detta är en lägre nivå än tidigare målsättning beroende på att kommunen befinner sig i ett starkt expansivt läge med stora investeringar inom skola, omsorg och VA-området. På sikt behöver målsättningen återigen ökas för att minska kommunens skuldsättning och öka det finansiella handlingsutrymmet.

Kommunfullmäktige anser samtidigt att soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser inte ska understiga 10 procent och även denna ska på lång sikt öka.

Budget 2022, plan 2023-2024 ligger i linje med målet.

6. Resultatet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar inom skattefinansierad verksamhet, med undantag av stora och långsiktiga investeringar, kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader.

Kommunens resultat inklusive reavinst/-förluster och med samtliga pensionsförpliktelser redovisade ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar som inte är stora och långsiktiga (understigande 30 mkr och har en livslängd under 20 år, enligt lånefinansieringsmålet) kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för

oförutsedda händelser/kostnader.

Resultatnivån ligger på 3,1 %, 3,3 % respektive 2,8 % per år. Budgeten innehåller inga särskilt reserverade medel under fullmäktige för oförutsedda händelser/kostnader.

BALANSKRAVSUTREDNING & RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Balanskravet är ytterligare ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla enligt kommunallagen. Det trädde i kraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa.

Balanskravet innebär i korthet att kommuner och landsting ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att Kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Det finns dock ett undantag från huvudprincipen. Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Kommunfullmäktige kan även anta en underbalanserad budget med hänsyn till synnerliga skäl. Det är viktigt att understryka att de synnerliga skälen måste vara förenliga med god ekonomisk hushållning.

Sedan 2013 finns ett lagkrav på att en så kallad balanskravsutredning ska upprättas för att räkna fram ett balanskravsresultat. I tabell 1 nedan redovisas en budgeterad balanskravsutredning inklusive RUR för Dals-Eds kommun under 2021 till 2023.

Kommunen redovisar ett budgeterat årets resultat under 2021 på 8,9 mkr. Under 2022 beräknas det minska till 2,1 mkr och under 2023 till 0,4 mkr. Inga realisationsvinster eller andra poster som påverkar "årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR" har budgeterats under perioden. Detta innebär att 8,9, 2,1 och 0,4 mkr utgör årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Nästa steg i balanskravsutredningen utgörs av medel som förs till eller från resultatutjämningsreserven (RUR).

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner och landsting att tillämpa RUR och under vissa

förutsättningar föra medel mellan olika år. Tanken är att överskott ska kunna reserveras i RUR under finansiellt goda tider, då skatteintäkterna ökar ordentligt. För att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskott under svagare tider, då skatteintäkterna minskar eller endast måttligt ökar. RUR ska därigenom bidra med att skapa stabilare planeringsförutsättningar för kommuner och landsting. Den bakomliggande tanken är alltså att det rådande konjunkturläget inte ska påverka resurstilldelningen till verksamheterna i alltför hög utsträckning. Behovet av servicen som kommuner och landsting tillhandahåller minskar i regel inte i en lågkonjunktur, utan det kan snarare vara tvärtom för vissa delar av verksamheten. Dessutom framstår det inte som ändamålsenligt att behöva göra tillfälliga nerdragningar i verksamheten som sedan måste byggas upp igen när lågkonjunkturen är över.

Dals-Eds kommun har beslutat att använda sig av RUR. I enlighet med de krav som ställs i kommunallagens 8:e kapitel innehåller de av kommunen framtagna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning även hanteringen av RUR.

Enligt Kommunfullmäktiges riktlinjer kan en reservering till RUR göras med högst det belopp, som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämningsbidrag. Det är i enlighet med lagens lägstanivå. Enligt Kommunfullmäktiges riktlinjer kan en disponering från RUR göras, för att helt eller delvis täcka ett balanskravsunderskott, när skatteunderlagsprognosen för ett enskilt år faller under det tioåriga genomsnittet för skatteunderlagets utveckling. Detta ger kommunen goda förutsättningar att vid behov

genomföra ett omställningsarbete och/eller överbrygga en lågkonjunktur.

I enlighet med riktlinjer för RUR har kommunen beslutat att reservera den del av resultatet som överstiger 1 %. Detta innebär att under 2022 beräknas 7,4 mkr kunna reserveras till RUR, för 2023 och 2024 beräknas 8,4 respektive 6,9 mkr kunna

reserveras till RUR.

När ovanstående medel har avsatts till RUR innebär det att kommunens resultat budgeterats till 3,7 mkr för 2022 samt 3,7 mkr respektive 3,8 mkr för 2023 och 2024 i budget. Detta innebär att balanskravet är uppfyllt i budgeten.

Tabell 1: Budgeterad balanskravsutredning 2022 - 2024

mkr	2022	2023	2024
Årets resultat	11,1	12,1	10,7
Avgår samtliga realisationsvinster			
Tillägg för vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter			
Tillägg för vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter			
Tillägg för orealiserade förluster i värdepapper			
Avgår återföring av orealiserade förluster i värdepapper			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	11,1	12,1	10,7
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-7,4	-8,4	-6,9
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)			
Balanskravsresultat	3,7	3,7	3,8

Tabell 2: Budgeterad reservering till eller disponering från RUR

mkr	2022	2023	2024
Ingående värde	47,8*	55,2	63,6
Reservering till RUR	7,4	8,4	6,9
Disponering av RUR			
Utgående värde	55,2	63,6	70,5

* Uppskattat ingående värde

Kommunen räknar med ett ingående värde under 2022 för resultatutjämningsreserven på 47,8 mkr. Under perioden räknar kommunen med att kunna reservera totalt 22,7 mkr, dock räknar kommunen inte med att behöva disponera några medel från RUR. Detta innebär att RUR beräknas öka och uppgå till

70,5 mkr vid 2024 års utgång. I relation till skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning beräknas RUR uppgå till 18,7 % under 2024. Enligt Kommunfullmäktiges riktlinjer finns inga begränsningar för maximal reservering i RUR.

4 GRUNDUPPDRAG

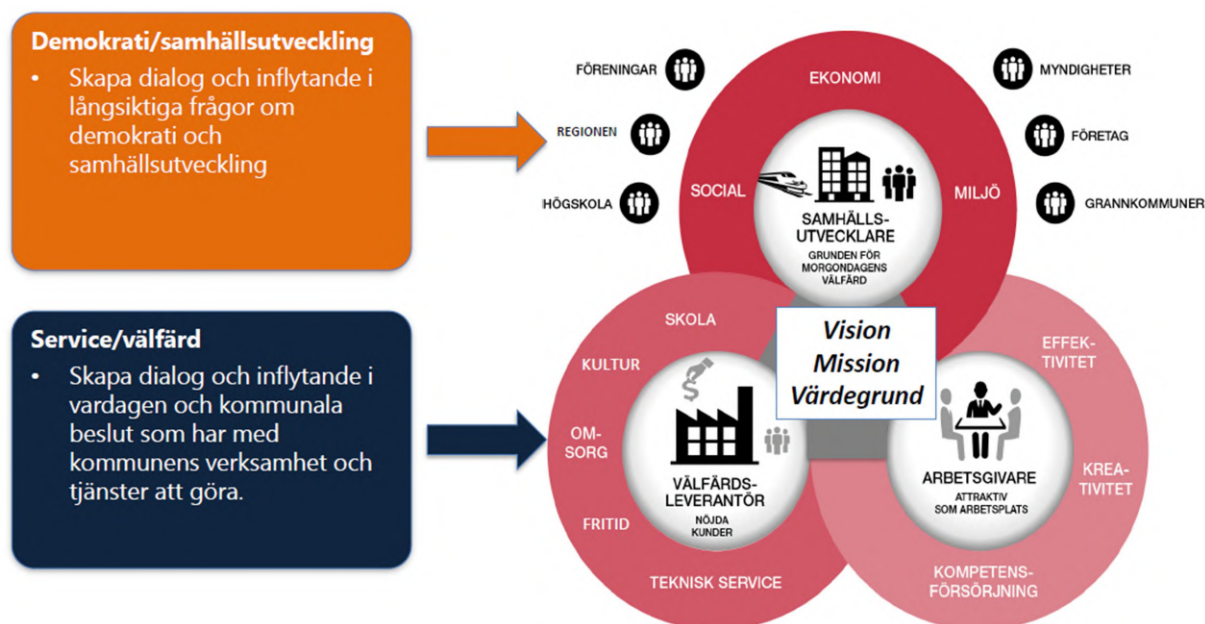
4.1 SAMHÄLLSUTVECKLING & VÄLFÄRDSTJÄNSTER

Kommunen har många olika roller och uppgifter. Huvudsakligen kan kommunens grunduppdrag delas in i

1. Samhällsutvecklingsuppdraget, där vi i samverkan med invånare, civilsamhället och andra externa aktörer arbetar för en långsiktig hållbar utveckling, för att säkerställa morgondagens välfärd.

2. Vårldsuppdraget, där vi med fokus på dem vi möter i våra kärnverksamheter arbetar för att leverera välfärdstjänster med kvalitet, utifrån behov, och med befintliga resurser.

För att kunna agera i dessa båda roller krävs att styrning och ledning anpassas för att stödja båda.

Källa: Sven-Martin Åkesson

4.2 STYRNING OCH LEDNING

En tillitsbaserad ledningsfilosofi

Kommunen fastställde i december 2018 att all styrning och ledning ska bygga på en tillitsbaserad ledningsfilosofi. Men redan 2015 infördes ett nytt arbetssätt för att styra och leda kommunen, i syfte att skapa en bättre verksamhet för våra invånare - dem vi är till för. Vi gick från klassisk vertikal styrning genom målnedbrytning mellan de olika

organisatoriska nivåerna till mer processorienterad, horisontell styrning, där varje organisatorisk nivå själv styr och leder sin verksamhet utifrån grunduppdrag och utvecklingsbehov. Det här innebär nya former för den kommunala styrningen, som balanserar behovet av kontroll med förtroende och insikt om medarbetarnas verksamhetsnära kunskap och erfarenhet.

Grundtanken bakom den tillitsbaserade ledningsfilosofin är att professionerna, chefer och medarbetare, vet bäst vad som behöver utvecklas eller kvalitetssäkras utifrån verksamhetens grunduppdrag. Därför tas mål och kritiska kvalitetsfaktorer fram och omhändertas på respektive organisatoriska nivå i kommunen. Detta innebär att ansvaret för resultatstyrningen och verksamhetsutvecklingen ska ligga så långt ut i organisationen som det är möjligt och lämpligt. Uppföljningen innebär sedan att kvalitetssäkra att vi klarar grunduppdraget och uppsatta mål, samt vara ett underlag för förbättringsarbetet.

Framgångsfaktorer för att nå goda resultat

- Långsiktig stabilitet grundat på politisk samsyn över partigränserna för vad som ska gälla kring styrning och ledning
- Tydligt beskrivna roller mellan politik och tjänstepersoner samt mellan medarbetare, stödfunktioner och chefer
- Livskvalitet, hållbarhet och helhetsperspektiv är vägledande värdeord
- Tydlig styrstruktur som stödjer den tillitsbaserade ledningen
- Kommunikativa och engagerade ledare samt delaktiga medarbetare

Styrmodellen

Kommunens vision och värdegrund samt verksamhetsbeskrivningen (verksamhetens grunduppdrag) utgör grunden i hela styrmodellen. Den säkerställer att vi har en gemensam bild av verksamheten och dess uppdrag samt ger oss ett fokus på dem vi är till för och deras behov. En gemensam bild av verksamheten är en förutsättning för att kunna arbeta med systematiskt kvalitetsarbete.

Grunduppdraget ska beskrivas och brytas ner enligt hierarkin kommun, förvaltning, verksamhetsområde samt individuella befattningsbeskrivningar (utifrån funktion).

Styrmodellens tre syften

God ekonomisk hushållning - Ekonomistyrning

- Att de ekonomiska resurserna används effektivt idag och i framtiden
- Att de ekonomiska resurserna används så att målen uppnås

Säkerställa verksamhetens kvalitet och effektivitet - Resultatstyrning

- Att verksamheten har bra kvalitet och effektivitet
- Att invånarnas/kundernas behov blir tillgodosedda

Genomförande av kommunens utvecklingsplan - Målstyrning

- Förverkliga den politiska viljan och de prioriterade målen
- Från ord till handling - ett systematiskt förändringsarbete

5 UTVECKLINGSOMRÅDEN

5.1 KOMMUNENS VISION

VISION. Dals-Ed - Den naturliga hållplatsen

Dals-Ed är en inbjudande och inspirerande hållplats för fler människor i alla åldrar. Här stannar man gärna för alltid eller för en tid, och man vill gärna återvända. Vi utforskar livet med nyfikenhet och öppenhet - mitt i en vild och vacker natur.

Här finns en god jordmån med stark växtkraft och det är enkelt att utvecklas. Vi värnar om varandra, värdar vårt arv och bygger framtiden tillsammans på ett naturligt och hållbart sätt.

Dals-Ed är en ATTRAKTIV kommun!

Dals-Ed är en naturlig mötesplats i en gränsbygd för företagande, natur och kultur. Det är enkelt att resa till, från och inom kommunen. Mellan skog och sjöar finns tåg- och vägförbindelser som knyter samman kommunens delar med regionen och Norge. Här finns unika evenemang som är väl kända i hela Sverige. Här finns attraktiva boendemöjligheter och lättillgänglig service för livets alla skeden.

I Dals-Ed är vi DELAKTIGA!

Här är enkelt att utvecklas och förverkliga nya idéer, "Bare gör't!", som vi säger. Vi uppmuntrar kreativt entreprenörskap och löser våra behov i samverkan. Här finns tillit, trygghet och närhet med levande tätort och landsbygder där alla får ta plats.

Dals-Ed jobbar för HÅLLBARHET!

Med varsam hand och på naturens villkor löser vi vår energiförsörjning. Vi bygger nytt med trä och underlättar för de gröna näringarna. Vi är en sjönära kurort med lättillgängliga och välordnade naturområden. Nationalparken Tresticklan är ett centralt och välbesökt besöksmål. Föreningsliv och folkhälsa främjas av kultur- och fritidsanläggningar av god kvalitet hela året.

5.2 KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE UTVECKLINGSMÅL

5.2.1 KOMPETENS

Beskrivning

För att säkra såväl kommunens som företagens framtida personalförsörjning och utveckling krävs en god kompetensmatchning.

I Dals-Ed ska skolan ge eleverna stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt och ha en aktiv roll i att väcka engagemang och intresse för företagsamhet hos eleverna. Det ska finnas en stark samverkan mellan skola och näringsliv.

I Dals-Ed ska det finnas möjlighet till vidareutbildning inom rimligt och lättillgängligt avstånd och kommunen ska samarbeta med näringslivet gällande utbildningssatsningar.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Möjligheten till kompetensutveckling och personlig utveckling ska finnas för all personal och är en förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas efter nya eller förändrade

krav från kommuninvånare eller omvärlden i övrigt.

Kreativitet och entreprenörskap ska vara en

naturlig del av kommunens förhållningssätt. Känd för sitt företagsvänliga klimat ska Dals-Ed vara en framtidskommun dit entreprenörer lockas.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Hög kompetensmatchning	Kommunens verksamheter och näringslivet har bra tillgång på arbetskraft med relevant kompetens. Invånarna i Dals-Ed har goda möjligheter till egen försörjning. Målvärde 2023: Dals-Eds kommun har 1% lägre arbetslöshet än riksgenomsnittet i målgruppen. Under perioden ska arbetslösheten sjunka mot målvärdet.
En skola där varje elev når sin fulla potential	Elever ges stöd och stimulans i att utvecklas så långt som möjligt. Skola och näringsliv samverkar för att väcka intresse hos elever för entreprenörskap och för olika yrken.

5.2.2 DEMOKRATI

Beskrivning

Genom en väl utvecklad demokrati har medborgarna stora möjligheter att vara med och påverka. Alla, unga som gamla, ska kunna medverka, vilja ta ansvar och möta varandra med glädje, respekt och förståelse. Dals-Ed ska ha ett öppet samhällsklimat med ett stort antal mötesplatser och ett rikt föreningsliv.

Våra barn och unga är framtiden. Vi ska lyssna på barnen och särskilt ta hänsyn till deras behov.

Det ska finnas ett stort engagemang i samhället som genomsyrar hela kommunen och kommunen ska bidra till att möjliggöra för invånare att genomföra sina idéer. Invånarna

ska känna trygghet i den offentliga servicen. Kommunens verksamheter ska präglas av öppenhet och tolerans samt främja engagemang och samverkan.

Invånarna i alla målgrupper ska vara nöjda med möjligheterna till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. Informationen ska vara tydlig och lättillgänglig och det ska vara lätt att kommunicera med kommunens politiker och tjänstemän. I Dals-Ed ska vi se det självklart att använda digitalisering som ett sätt att stärka medborgardialogen.

I Dals-Ed ska vi vara starka tillsammans och jämlikhet ska vara en självklarhet.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Högt förtroende för kommunens politiker och organisation	<p>Invånarna i alla målgrupper är nöjda med möjligheterna till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter.</p> <p>Invånarna känner trygghet i den offentliga servicen.</p> <p>Målvärde 2023: Att Dals-Eds kommun placerar sig minst 30 i SKR:s medborgarundersökning över nöjdhet och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index (NII)) för Dals-Eds kommun blev 44 i undersökning 2019.</p>
Engagerade invånare	<p>Invånarna i alla målgrupper vill och kan vara med och påverka i frågor som rör kommunen.</p>

5.2.3 PLATS

Beskrivning

Vi ska tillsammans i Dals-Ed, genom trivsel, trygghet och framtidstro, skapa förutsättningar för alla människors möjligheter att förverkliga sina drömmar och idéer.

Dals-Ed ska ha ett attraktivt och välvårdat centrum och kommunens verksamheter ska upprätthålla en hög kvalitet och service samt kännetecknas av flexibilitet och prestigelöshet.

Tillvaratagande av naturens möjligheter, attraktiva boenden, ett rikt föreningsliv samt bra kommunikationer och infrastruktur ska bidra till att fler invånare, investerare och företagare dras till kommunen men också att de som redan bor här önskar stanna kvar. Här ska invånarna finna balans i livet.

Dals-Ed ska också vara känd för sina unika evenemang och ha ett brett kommersiellt utbud. Besöksnäringen ska vara en naturlig del av samhället och Dals-Ed ska vara ett starkt varumärke i turistsammanhang.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Attraktiva boendemiljöer	<p>Invånarna i alla målgrupper är nöjda med utbudet av olika boendeformer.</p>
Levande tätort och landsbygder	<p>Dals-Ed har ett attraktivt, välvårdat centrum med ett brett kommersiellt utbud.</p> <p>I såväl tätort som landsbygder finns möjligheter till en aktiv fritid.</p>

5.2.4 MILJÖ

Beskrivning

Den fantastiska naturen i vår kommun är en viktig resurs som ger oss särskilt goda förutsättningar för utveckling av besöksnäringen och friluftslivet. Det goda livet i Dals-Ed ska vara ett känt begrepp och den gröna profilen genomgående i allt vi gör.

Dals-Ed ska aktivt arbeta för en hållbar utveckling i såväl kommunens egna verksamheter och planer som i samverkan och dialog med andra aktörer, invånare och

besökare. Genom affärsdriven miljöutveckling ska vi skapa utveckling här och miljönytta för andra.

I Dals-Ed ska skogs- och lantbruk vara en naturlig del av samhället och i kommunen ska det finnas goda förutsättningar för att producera grön energi.

Dals-Eds kommun ska arbeta aktivt för att öka möjligheterna att pendla kollektivt till och från kommunen.

Utvecklingsmål	Definition och motivering
Grön och skön naturkommun	I Dals-Ed är skogs- och lantbruk en naturlig del av samhället. Kommunens naturvärden tas tillvara och bidrar till en väl utvecklad besöksnäring.
Hållbart samhälle	Dals-Ed är en klimatsmart och fossilfri kommun som underlättar för invånare och besökare att bidra till det hållbara samhället. Det finns en stor produktion av grön energi.

6 BILAGA 1 FINANSIELLA RAPPORTER

6.1 DRIFTBUDGET

Generellt för samtliga nämnder gäller att löneökningar enligt ordinarie lönerevision kompenseras när utfallet är klart. Anslaget återfinns inom posten ofördelat under finansförvaltningen.

Specifisering av resursfördelningen per nämnd/förvaltning återfinns under avsnitt 3.2.2

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Finansförvaltning	-359 408	-366 289	-371 112
Löneökninganslag 2021 inklusive sociala avgifter	266	266	266
Löneökninganslag 2022 inklusive sociala avgifter	5 616	7 488	7 488
Löneökninganslag 2023 inklusive sociala avgifter		6 973	9 297
Löneökninganslag 2024 inklusive sociala avgifter			6 302
Totalt ofördelat	5 882	14 727	23 354
KF ingående ram	635	791	801
Justering enligt indexuppräknings priser	6	10	12
Justering enligt övriga ramförändringar	150		
Kommunfullmäktige	791	801	813
Valnämnd	170	6	6
KS - Kommunledningsförvaltning ingående ram	31 579	38 586	38 609
Justering enligt indexuppräknings priser	202	313	339
Justering enligt övriga ramförändringar	6 805	-290	-988
KS - Kommunledningsförvaltning	38 586	38 609	37 960
KS - Samhällsbyggnadsförvaltning ingående ram	39 948	43 217	44 052
Justering enligt indexuppräknings priser	500	835	931
Justering enligt övriga ramförändringar	2 769		-1 000
KS - Samhällsbyggnadsförvaltning	43 217	44 052	43 983
Socialnämnden ingående ram	125 758	134 461	133 215
Justering enligt indexuppräknings priser	403	554	562

Justering enligt referenskostnader	200		
Justering enligt demografiförändringar	1 200	1 200	2 200
Justering enligt övriga ramförändringar	6 900	-3 000	-3 000
Socialnämnden	134 461	133 215	132 977
FOKUS-nämnden ingående ram	119 829	125 227	122 800
Justering enligt indexuppräkningspriser	668	903	909
Justering enligt referenskostnader	-2 100		
Justering enligt demografiförändringar	-900	-1 700	-200
Justering enligt övriga ramförändringar	7 730	-1 630	-2 150
FOKUS-nämnden	125 227	122 800	121 359
Resultat	11 073	12 079	10 660
2 % av skatter och bidrag	7 252	7 366	7 528
Differens	3 822	4 713	3 132

6.2 INVESTERINGSBUDGET

Nedanstående investeringsbudget/plan beslutades av Kommunfullmäktige 2021-06-16 och förutsätter upplåning avseende investering inom taxefinansierade verksamheter med totalt 20,4 mkr (12,3 mkr år 2022 samt 8,1 mkr år 2023). Tidigare beslutad upplåning avseende byggnation skolrestaurang Haga bedöms inte behöva verkställas.

Efter planperioden beräknas totala låneskulden uppgå till 137,0 mkr.

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Skattefinansierat	41 720	17 500	14 300	13 700
<i>Inventarier hela kommunen</i>	762	1 500	1 500	1 500
<i>KS objektsreserv</i>	2 638	950	0	0
<i>KS-ordf objektsreserv</i>	0	400	400	400
<i>Gemensamma IT-investeringar</i>	3 847	915	300	300
<i>Byggnation skolrestaurang Haga</i>	22 000	3 800	0	0
<i>Övriga fastighetsinvesteringar</i>	4 300	5 000	7 000	5 800
<i>Räddningstjänst ack belopp för nyanskaffning fordon</i>	2 973	500	500	500
<i>Kost och städ</i>	428	400	390	200

<i>Gata/väg/park/förråd</i>	2 700	3 200	3 200	4 000
<i>SHB objektsreserv</i>	2 072	835	1 010	1 000
Taxefinansierat	11 500	12 300	8 100	1 000
<i>Vatten- och avloppsverksamhet</i>	8 500	11 200	7 100	1 000
<i>Renhållningsverksamhet</i>	3 000	1 100	1 000	0
Exploateringsverksamhet	0	0	0	0
Totalt	53 220	29 800	22 400	14 700

6.3 RESULTATBUDGET

Belopp i tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter	150 291	152 816	153 816	155 662	158 775	162 268
Verksamhetens kostnader	-461 017	-469 733	-476 533	-490 228	-498 027	-511 011
Avskrivningar	-15 227	-15 100	-15 200	-16 000	-16 000	-16 000
Verksamhetens nettokostnader	-325 954	-332 017	-337 917	-350 566	-355 252	-364 743
Skatteintäkter	205 566	206 348	206 472	218 845	224 515	230 377
Slutavräkning skatteintäkter	-4 626	-1 689	5 878	902	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	128 467	123 602	123 947	129 633	130 556	132 816
Fastighetsavgift	12 149	12 972	13 008	13 210	13 210	13 210
Finansiella intäkter	971	1 030	1 100	550	550	500
Finansiella kostnader	-780	-1 300	-800	-1 500	-1 500	-1 500
Resultat före extraordinära poster	15 794	8 945	11 687	11 073	12 079	10 660
Extraordinära intäkter						
Extraordinära kostnader						
Årets resultat	15 794	8 945	11 687	11 073	12 079	10 660
Antal invånare 1 november året innan	4 824	4 786	4 780	4 770	4 757	4 742

6.4 FINANSIERINGSBUDGET

Belopp i tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Verksamhetens intäkter	150 291	152 816	153 816	155 662	158 775	162 268
Verksamhetens kostnader	-461 017	-469 733	-476 533	-490 228	-498 027	-511 011
Verksamhetens nettokostnader	-310 727	-316 917	-322 717	-334 566	-339 252	-348 743
Skatteintäkter och intäkter av bidrag	341 556	341 232	349 305	362 589	368 281	376 403
Finansiella intäkter	971	1 030	1 100	550	550	500
Finansiella kostnader	-780	-1 300	-800	-1 500	-1 500	-1 500
Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster	255					
Verksamhetsnetto	31 276	24 045	26 887	27 073	28 079	26 660
INVESTERINGAR						
Inköp av materiella tillgångar	-29 286	-53 200	-27 600	-55 420	-22 400	-14 700
Avyttrade finansiella tillgångar	86		437			
Investeringsnetto	-29 286	-53 200	-27 163	-55 420	-22 400	-14 700
FINANSIERING						
Återbetald utlåning	-1 865	19 900	-737			
Långfristig upplåning	28 946	34 100	0	12 300	8 100	8 100
Amortering	-24 700	-10 726	-10 897	-5 363	-5 363	-5 363
Finansieringsnetto	4 246	23 374	-11 634	6 937	2 737	-5 363
Justering för rörelsekapitalets förändring						
Ökn(+)/minskn(-) pensionsskuld	2 939	323	323	518	-605	-561
Ökn(-)/minskn(+) kortfristiga fordringar	-1 218					
Ökn(+)/minskn(-) kortfristiga skulder	10 213	-5 983				
Förändring av likvida medel	18 170	-5 458	-11 587	-20 892	7 811	6 036
Likvida medel vid årets början	23 145	20 115	41 315	29 728	8 837	16 648
Likvidia medel vid årets slut	41 315	14 657	29 728	8 837	16 648	22 683

6.5 BALANSBUDGET

Belopp i tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Tillgångar						
<i>Anläggningstillgångar</i>						
Materiella anläggningstillgångar	341 527	376 220	353 927	393 347	399 747	398 447
Finansiella anläggningstillgångar	21 372	21 372	20 935	20 935	20 935	20 935
<i>Omsättningstillgångar</i>						
Fordringar	42 131	40 913	42 131	42 131	42 131	42 131
Kassa och bank	41 315	14 657	29 728	8 837	16 648	22 683
Summa tillgångar	446 345	453 162	446 721	465 250	479 461	484 196
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital	186 048	185 906	197 735	208 808	220 887	231 547
därav årets resultat	15 794	8 945	11 687	11 073	12 079	10 660
Avsättningar	11 518	9 184	11 841	12 359	11 754	11 193
Skulder						
Långfristiga skulder	138 950	157 699	127 316	134 253	136 990	131 627
Kortfristiga skulder	109 829	100 373	109 829	109 829	109 829	109 829
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	446 345	453 162	446 721	465 250	479 461	484 196
Ansvarförbindelse pensioner	104 446	100 603	103 466	97 619	94 254	90 712